

Žal. úřad vyslovil v nař. rozhodnutí, že v tomto případě stěžující si pojišťovnu ani podle platného stavebního statutu města Užhorodu v řízení stavebním za stranu považovati nelze. Proti tomu neformuluje stížnost žádné námitky, takže nss nemá podnětu, aby po této stránce nař. rozhodnutí přezkoumával. Důsledkem tohoto svého stanoviska odepřel pak žal. úřad stěžující si pojišťovně legitimaci k odvolání z výměru I. stolice, udělujícího stav. povolení, aniž se však pustil do meritorního jeho přezkoumání, a odvoláním jejím se věcně vůbec nezabýval. Nss může pak podrobiti své kognici jen tento judikátní obsah nař. rozhodnutí. Jsou proto veškeré další námitky vadnosti řízení a nezákonnosti, ve stížnosti uplatňované, které, vybočující z tohoto rámce, onoho judikátního obsahu nař. rozhodnutí nepostihují, s hlediska předpisu § 5 zák. o ss nepřipustné.

Č. 11.697.

Církevní věci: * Duchovní, který jsa na studijní dovolené nebyl činný ve veřejné službě duchovní v tuzemsku, nemá nároku na kongruální platy za tuto dobu ani na zápočet doby dovolené pro zvýšení těchto platů.

(Nález ze dne 29. ledna 1935 č. 7246/33.)

V ě c: Dr. Adolf K. v L. proti ministerstvu školství a národní osvěty o odepření doplňku kongruy.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Výměrem zem. úřadu v Praze z 9. ledna 1931 upravena byla příznávka st-le, býv. I. kaplana v D., podle zák. č. 122/1926 a nař. č. 124/1928 Sb. na období 1926/30 toliko za dobu od 1. ledna 1926 do 30. září 1928 s podotknutím, že po dobu studií st-le v Římě, kde se zdržuje od 1. října 1928, »nelze mu přiznati doplněk kongruový, poněvadž scházejí předpoklady § 1 odst. 1 zák. č. 122/26 a § 2 odst. 1 nař. č. 124/28 Sb., t. j. činnost ve veřejné duchovní správě.« Zároveň podotčeno, že »vzhledem k tomu, že fatent byl kaplanem v D. pouze do 30. září 1928, nepřichází v úvahu jeho nárok na druhé kongruové zvýšení, který včas uplatnil.«

Odvolání st-lovo zamítlo min. škol. nař. výnosem z důvodu rozhodnutí zem. úřadu, k němuž podrobněji podotklo toto: »V § 1 odst. 1 zák. č. 122/1926 Sb. stanoví se nejnižší příjem (kongrua) duchovenstvu kongruálních církví a náboženských společností státem uznaných případně recipovaných, činnému při správě farních úřadů, jakož i jiné veřejné duchovní správě na místech systemisovaných se souhlasem státní správy kultové. Stejně ustanovení obsahuje § 2 odst. 1 nař. č. 124/1928 Sb. Podle § 11 odst. 1 tohoto nař. jest služební dobou započitatelnou pro zvýšení nejnižšího příjmu nejen doba u kterékoliv církve státem uznané skutečně bez přerušení ztrávená v činné veřejné duchovní správě nebo v činné službě naznačené v § 182, nýbrž i doba ztrávená v jiné veřejné církevní službě a válečná léta podle zák. č. 245/1920 Sb. Pro přiznání nároku na kongruu resp. doplněk kongruy duchovním kongruální církve

neb náboženské společnosti státem uznané případně recipované nestačí tudíž pouhé ustanovení na místě systemisovaném se souhlasem státní správy kultové, nýbrž duchovní musí nejen vyhovovati náležitostem v cit. zákonu a nařízení podrobně uvedeným, ale musí býti skutečně a bez přerušení činným ve veřejné duchovní správě nebo ve službě blíže naznačené v 1. odst. § 11 nař. č. 124/28 Sb., aby mu služba mohla býti započítána pro zvýšení nejnižšího příjmu, resp. pro výměru odpočivného (§ 31 odst. 1 nař.). Podle předložených dokladů však odvolatel meškal od 1. října 1928 do 25. února 1931 v Římě na studiích a byl mu tudíž právem napadeným výměrem odepřen doplněk kongruy za dobu těchto studií v Římě. Min. škol. zároveň zrušilo z moci úřední výnos zsp-é v Praze z 18. října 1928, pokud jím tento úřad vzal na vědomí žádost Dra Adolfa K., I. kaplana v D., za povolení roční dovolené za příčinou dalších odborných studií v Římě, ježto pro to vůbec chybí právní podklad.»

O stížnosti uvažoval nss takto:

Podle § 1 odst. 1 zák. č. 122/26 Sb. stanoví se »nejnižší příjem duchovenstva činného při správě farních úřadů, jakož i jiné veřejné duchovní správě na místech systemisovaných se souhlasem státní správy kultové, roční částkou Kč 9.000.—, která se zvyšuje po každých třech rocích započitatelné služební doby«. Podle § 3 cit. zák. »doplňuje se na kongruální mez (§ 1) ryzí příjem duchovního spojený bezprostředně s příslušným duchovním místem a funkcí«.

Z uvedeného již vyplývá, že zaručení minimálního příjmu státem, resp. doplňků na tento příjem váže se nikoliv na pouhou skutečnost ustanovení na systemisovaném místě, nýbrž na činnost na tomto místě jako na zásadní předpoklad, a že slovům »duchovenstvo činné při správě« nutno podkládati nejen onen úzký smysl, že slovo »činný« je i protívou slov »na odpočinku«, ale i smysl širší, ve vší hloubce obsahové slova »činiti«, t. j. že jde tu o skutečnou příslušnou činnost, za niž má eventuelní příspěvek státní býti poskytován. Nelze proto také předpokládati, že by stát chtěl zaručiti resp. doplňovati minimální příjem duchovního na místě s jeho souhlasem systemisovaném, když by toto bylo obsazeno pouze formálně, kdežto osoba, místo to vážící, byla by — byť i přechodně a s hledisek vnitrocírkevních třeba přípustně — v cizině, obstarávajíc tam úkony, jež jsou sice v zájmu té které církve nebo duchovního, jež však nejsou činností v tuzemské veřejné duchovní správě.

Na tom nic nemění ani další ustanovení § 4 zák., poněvadž i u osob tam vypočítaných jest činnost, jak o ní byla již řeč, dána a předpokládána (cf. též slovo »zaměstnaných« v § 4). Na úzkém významu slova »činný«, jak to činí stížnost (= aktivní proti na odpočinku) nelze přestati, ježto by bylo pak zbytečným, kdyžtž stát v témže zákoně (§ 2) zaručuje příplatky i k pensím, kterážto záruka je ovšem dávana opět jen s hlediska, že duchovní v aktivitě skutečně konal služby, t. j. byl »činným« ve smyslu § 1 zák. Proto také i zápočet let možno pochopitelně řídit jen s těchto hledisek.

Že tu skutečně jde o opravdovou činnost, plyne ostatně i z důvodové zprávy rozpočtového výboru poslanecké sněmovny k § 1 odst. 1, kde se při vysvětlení potřeby rozlišení mezi »správou farních úřadů« a »jinou

veřejnou duchovní správou» poukazuje právě na skutečnost provádění různých úkonů za stát jako jediné směrodatnou a rozhodující. Z toho také plyne, že rozhodnou je tu vlastní »činnost«, nikoliv pouhé formální ustanovení na místě systemisovaném se souhlasem státní správy.

Je-li však po této stránce mylným výklad stížnosti k § 1 odst. 1 zák., pak padá již sám sebou výklad stížnosti, přičiňovaný k § 11 nař. č. 124/28 Sb., který je založen jen na nesprávném právním názoru o významu slova »činný« v § 1 zák. Ostatně i z důvodové zprávy k § 11 nař., které se stížnost pro svůj názor dovolává, plyne právě — nehledíc k charakteru pouhé exemplifikace skutečností tam uvedených — totéž, co bylo již dovedeno, že skutečnost, že duchovní »zůstal formálně ustanoveným«, není rozhodnou, nýbrž naopak »skutečná činná služba«. Rovněž z téhož důvodu padá i poukaz stížnosti na § 4 nař., k čemuž bylo by mimo to poznamenati, že stížnost přehlíží v tomto ř. slova »aby vykonával veřejnou správu duchovní«, kteráž s hlediska § 1 zák. mohou dáti jediné ten smysl, že pouhé formální ustanovení, účel a schopnost k výkonu funkce, nemění nic na požadavku ze zákona plynoucím, že funkce musí skutečně býti vykonávána; jdeť v § 4 nař. o pouhou definici, jež se nedotýká vlastního obsahu slova »činný«.

Odpadají-li však vývody stížnosti připínající se na § 1 zák., pak jsou bezpředmětné i vývody stížnosti — v této souvislosti činěné — poukazující na terminologii v oboru nemocenského pojištění duchovních podle zák. č. 221/25 Sb., nehledíc k tomu, že v tomto speciálním oboru mohl by si zákon vytvořiti pro své účely obsahově vlastní definice pojmů, což však zkoumati není potřebným, poněvadž o tuto otázku v daném případě nejde.

Konečně odpadá tu již sama sebou výtku vadnosti řízení potud, že žal. úřad neměl dokladů pro to, že st-l trvale opustil službu. Tato výtku činěna byla totiž v souvislosti s výkladem § 11 nař. a důvodové zprávy k němu, kterýžto výklad — jak bylo již dokázáno — je mylný.

Ani poukaz stížnosti na výnos býv. rak. min. kultu z 30. dubna 1907 č. 17722 nemůže otrásti důvody shora uvedenými, neboť jednak v daném případě neběželo o nemoc duchovního, nýbrž o více jak dvouletý pobyt na studiích v cizině, jednak ani ze znění výnosu, jak je stížnost sama uvádí, neplyne, že by se tu předpokládal nějaký nárok duchovního, nýbrž se sděluje pouze úřadům v kongruových záležitostech příslušným, že »není překážky, aby onemocnělý duchovní byl ponechán«. Otázkou pak, zda a pokud by tu byl nárok v případě nemoci duchovního, neměl soud příčiny za dané procesní situace se zabývat.

Při tomto ze zákona vyplývajícím stavu je ovšem vedlejší poukaz stížnosti na to, že studijní dovolená st-lova byla v zájmu služby, neboť rozhodnou pro sporný nárok je tu skutečná činnost na místě, na němž byl duchovní ustanoven, a nikoliv — jako je tomu v daném případě — zájem vnitrocírkevní, ba téměř soukromý, že se totiž st-l hodlal připravit na učitelský úřad na kněžském semináři, kde nad to požívají kongruových doplňků pouze představení těchto seminářů (§ 4 zák.).

Jest tedy stížnost po této stránce bezdůvodnou.

Stížnost sice poukazuje ještě na to, že udělení dovolené st-li bylo státní správě oznámeno a jí se souhlasem vzato na vědomí, čímž je

uskutečněno nabyté právo st-lovo na dovolenou bez zkrácení jeho příjmů a jednostranné odvolání tohoto souhlasu prý není přípustným.

Leč ani po této stránce neshledal nss stížnost důvodnou. Neboť z pouhé skutečnosti, že zem. úřad vyslovil souhlas s dovolenou, udělenou st-li jeho nadřízenou církevní vrchností, nelze ještě vyvozovati důsledek, že by souhlas involvoval nárok na nezkrácené požitky ze státní pokladny. Bez ohledu na to, zda souhlasu toho bylo vůbec potřeba čili nic, vyslovil zde zem. úřad pouze to, že nemá s hlediska státní správy nic proti tomu, že duchovní po dobu své dovolené nebude »činným« ve veřejné duchovní správě na místě, na kterém byl ustanoven; nevyslovil tím však ještě, že po dobu dovolené ponechává st-li jeho kongruové požitky z prostředků státních. Jak by se měla věc, kdyby úřad byl něco takového výslovně uvedl, nepotřeboval nss zkoumati, poněvadž po této stránce stížnost námitek nemá, ježto dovozuje nárok st-lův na nezkrácené příjmy po dobu jeho dovolené toliko ze skutečnosti, že zem. úřad vyslovil souhlas s udělením dovolené, v kterémžto souhlasu již o sobě spatřuje mylně nárok na dovolenou bez zkrácení příjmů. Za tohoto stavu nepotřeboval se tudíž nss ani již zabývatí otázkou přípustnosti odvolání souhlasu s udělením dovolené, daného výnosem zem. úřadu z 18. října 1928.

Nebylo tudíž při nesporné skutečnosti, že st-l dlel více než 2¼ roku na studiích v cizině, možno shledati nezákonnosti v tom, že žal. úřad odepřel za tuto dobu přiznati st-li nárok na doplněk kongruový a na zápočet let pro zvýšení kongruy z toho důvodu, že nebyl po tuto dobu »činným« ve veřejné duchovní správě ve smyslu § 1 odst. 1 zák. č. 122/1926 Sb. Bylo proto stížnost zamítnouti pro bezdůvodnost, při čemž musely stranou zůstati hlediska sociální a humanitní, jakož i otázka, jak je jinde věc upravena, ježto nss zkoumá pouze zákonitost, a to rozhodnutí právě naříkaného.

Č. 11.698.

Církevní věci: Lze duchovnímu odnítí pensi přiznanou mu jako duchovnímu církve řím.-katolické z důvodu, že bylo dodatečně zjištěno jeho vystoupení z kat. církve?

(Nález ze dne 29. ledna 1935 č. 10.604/35.)

V ě c: Dr. Eduard N. v P. proti ministerstvu školství a národní osvěty o pensi duchovního.

V ý r o k: Stížnost se dílem odmítá pro nepřipustnost, dílem zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: K žádosti st-le, býv. faráře ve Sv., z 23. srpna 1921, aby vzhledem k jeho zdravotnímu stavu, doloženému lékařským vysvědčením, byl vzat na odpočinek a vyměřena mu příslušná pense, předložené prostřednictvím biskupské konsistoře v Hradci Králové, zmocnilo min. škol. výnosem ze 4. listopadu 1921 zsp-ou v Praze, aby vyplácela st-li ode dne vstupu jeho do výslužby z náboženského fondu